

Historia. Wymagania edukacyjne. Klasa 2. Zakres podstawowy

Tematy 1.–43.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. POCZĄTKI ŚWIATA NOWOŻYTNEGO					
1. Nowe perspektywy: odrodzenie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia daty uważane za cezury epoki nowożytnej; wymienia cechy renesansu; przedstawia poglądy Niccolò Machiavellego; przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego różne daty są przyjmowane za początek epoki nowożytnej; wymienia cechy humanizmu; przedstawia poglądy Tomasza Morusa; wymienia cechy literatury renesansu; charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; charakteryzuje literaturę renesansu; wskazuje różnice między literaturą renesansu a średniowieczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie; przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sylwetki Erazma z Rotterdamu i Leonarda da Vinci jako ludzi renesansu
2. Sztuka renesansu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe cechy architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców renesansu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zabytki architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców renesansu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego; charakteryzuje rolę mecenatu papieskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę mecenatu świeckiego w rozwoju sztuki renesansu; porównuje rolę, jaką odgrywał sztuka w renesansie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice i podobieństwa architektury renesansowej oraz malarstwa renesansowego w różnych regionach
3. Europejczycy odkrywają daleki świat	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie trasy wypraw Portugalczyków i Hiszpanów oraz obszary przez nich odkryte; wymienia przykładowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przykładowe przyczyny odkryć geograficznych na społeczne, gospodarcze i kulturalne; wymienia zmiany techniczne i wynalazki, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych, dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne; wyjaśnia, w jaki sposób zmiany techniczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie; porównuje cywilizacje Majów, Azteków i Inków; ocenia, czy zostały zrealizowane cele, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność księcia Henryka Żeglarza i jej wpływ na odkrycia Portugalczyków

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
4. Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej; pokazuje na mapie tereny zajęte przez te państwa; przedstawia rozwój 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sposób zajmowania i organizację terenów odkrytych przez Portugalczyków oraz Hiszpanów; wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje organizację terenów zajmowanych przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz wyjaśnia przyczyny różnic; wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemiany w gospodarce europejskiej; charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę traktatu z Tordesillas; porównuje wyobrażenia Europejczyków o nieznanym ludach w XV w. i współcześnie
5. Podział zachodniego chrześcijaństwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich; przedstawia zasady wyznań protestanckich: luteranizmu, kalwinizmu; wymienia postanowienia pokoju augsburskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny reformacji; przedstawia organizację kościołów protestanckich: luteranckiego, kalwińskiego; przedstawia powstanie kościoła anglikańskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia związki między religijnymi, gospodarczo-społecznymi i politycznymi przyczynami reformacji; porównuje zasady i organizację kościołów protestanckich: luteranckiego i kalwińskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.; wyjaśnia, dlaczego wyznanie kalwińskie uzyskało poparcie w Niderlandach; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego
6. Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia soboru trydenckiego; wymienia przykładowe formy działalności jezuitów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia soboru trydenckiego; wymienia formy działalności jezuitów; charakteryzuje działalność Świętego Oficjum; wyjaśnia, co to był 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru; ocenia, które z reform były reakcją na zarzuty protestantów wobec Kościoła katolickiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki wpływ na różne dziedziny życia miały wyznania protestanckie, np. gospodarkę; przedstawia rolę sztuki w propagowaniu wiary; charakteryzuje działalność misyjną jezuitów i ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje wystrój zboru protestanckiego i kościoła katolickiego, a także wyjaśnia przyczyny różnic

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. RZECZPOSPOLITA W XVI STULECIU					
7. Rzeczpospolita i państwa ościenne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny z zakonem krzyżackim; wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski); pokazuje na mapie tereny Inflant oraz ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po sekularyzacji zakonu krzyżackiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; wymienia więzi, jakie łączyły Jagiellonów i Habsburgów; wymienia przyczyny i konsekwencje układu dynastycznego zawartego między nimi; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary sporne między Jagiellonami a Turcją; wymienia przyczyny konfliktu z Rosją; przedstawia znaczenie bitwy pod Orszą; przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał program dominium Maris Baltici; przedstawia działania ostatnich Jagiellonów (oprócz wojny o Inflanty), które miały na celu realizację tego programu; przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony; ocenia politykę ostatnich Jagiellonów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Gdańskiem i rolę tego miasta w realizacji programu dominium Maris Baltici
8. Demokracja szlachecka. Rzeczpospolita Obojga Narodów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia uprawnienia sejmu; wymienia postanowienia unii lubelskiej; wymienia przykładowe sukcesy ruchu egzekucyjnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w Polsce; wymienia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną; wyjaśnia, jaką rolę odegrała unia lubelska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję polityczną szlachty; przedstawia strukturę i sposób obradowania sejmu; charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego ruchu egzekucyjnego; wyjaśnia, jaką rolę odegrał szlachecki ruch egzekucji praw w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej; wyjaśnia, dlaczego unia lubelska nie przetrwała 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję i uprawnienia króla w systemie demokracji szlacheckiej
9. Pierwsi królowie elekcyjni	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia artykułów henrykowskich; przedstawia sposób wyboru króla po śmierci Zygmunta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację wolnych elekcji Jagiellonów; wymienia dokumenty, które regulowały elekcje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu szlacheckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje elekcję i panowanie Henryka Walezego; wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego a polityką zagraniczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki Stefana Batorego z Gdańskiem; charakteryzuje rolę Jana Zamoyskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych kandydatów do tronu polskiego w czasie pierwszej wolnej elekcji; pokazuje na mapie tereny przyłączone do 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki wojen Stefana Batorego z Rosją; pokazuje na mapie wyprawy Stefana Batorego na Rosję 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację 		
10. Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej; wymienia wyznania pro- testanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe narody zamieszkujące Rzeczpospolitą w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi liczby ludności w XVI w. w Europie; przedstawia strukturę etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; wskazuje na związki między grupą etniczną a wyznaniem; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje stopień urbanizacji w Europie i Rzeczypospolitej w XVI w.; <ul style="list-style-type: none"> wymienia grupy społeczne, które przyjęły luteranizm i te, które przyjęły kalwinizm; wyjaśnia, na czym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację demograficzną w Europie i Rzeczypospolitej w XVI w.; wyjaśnia, które wyznania protestanckie były popularne w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, stwierdzenie, że Rzeczpospolita była państwem bez stosów, przywołując różnorodne argumenty
11. Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej i rejony wydobycia surowców oraz kierunki handlu; wymienia towary eksportowane i importowane przez Rzeczpospolitą; wymienia przyczyny kształtowania się folwarku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces powiększania ziemi folwarczej; wymienia grupy, których kosztem szlachta zwiększała areale folwarków; przedstawia pozycję Gdańska w handlu Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy; przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które regiony najbardziej korzystały na handlu zbożem; ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny ograniczeń nakładanych na chłopów przez szlachtę; porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację miast w Rzeczypospolitej XVI w.; ocenia możliwości rozwoju miast w gospodarce folwarczno- pańszczyźnianej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
12. Kultura złotego wieku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy architektury renesansowej w Polsce oraz podaje przykłady zabytków; wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy sztuki renesansowej w Polsce oraz podaje przykłady zabytków; rozpoznaje budowle renesansowe; przedstawia rolę Krakowa jako 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; porównuje poglądy na państwo oraz społeczeństwo Andrzeja Frycza Modrzewskiego i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej; ocenia rolę fundacji Zamościa przez Jana Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wkład protestantów w rozwój kultury polskiej epoki renesansu; wymienia przykładowych twórców i zabytki związane z kręgiem protestanckim
III. EUROPA W XVII WIEKU					
13. „Państwo to ja”. Absolutyzm francuski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe kompetencje monarchy; definiuje pojęcia: merkantylizm i racja stanu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji; wyjaśnia, na kim opierał się monarcha, wprowadzając absolutyzm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania podejmowane w celu centralizacji władzy i ujednoczenia państwa francuskiego; charakteryzuje politykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej; charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia oddziaływanie dworu w Wersalu na inne dwory europejskie
14. Rewolucja i triumf monarchii parlamentarnej w Anglii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny rewolucji w Anglii; wymienia przykładowe cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, które zaszły w Anglii w wyniku wojny domowej; wymienia przyczyny i skutki chwalebnej rewolucji; wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z parlamentem i wyjaśnia przyczyny konfliktów; <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty, które ukształtowały ustrój w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje pierwszych Stuartów ze społeczeństwem; przedstawia rolę Olivera Cromwella w trakcie rewolucji angielskiej i po jej zakończeniu; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję i uprawnienia króla w Anglii, a także 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sformułowanie, że w Anglii „król panuje, ale nie rządzi”; porównuje pozycję i uprawnienia parlamentu angielskiego (przełom XVII i XVIII w.) i sejmu polskiego (koniec XVI w.)

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
15. Wojna trzydziestoletnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny wojny trzydziestoletniej; pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej; <ul style="list-style-type: none"> wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej; wyjaśnia, dlaczego Francja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia układ sił w Europie po wojnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób wojna trzydziestoletnia dotknęła ludność cywilną; charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki między przyczynami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi wojny trzydziestoletniej; przedstawia
16. Kultura europejska w XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: racjonalizm i empiryzm; wymienia cechy architektury baroku i podaje przykłady zabytków; wymienia przykładowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykłady zabytków; rozpoznaje dzieła sztuki barokowej; wymienia przykładowych kompozytorów doby baroku i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje różne sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w. przedstawia literaturę i muzykę doby baroku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje różne nurty w sztuce baroku; przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia naukowe i wynalazki XVII w.
IV. RZECZOSPOLITA W DOBIE WOJEN XVII W.					
17. Konflikty Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I połowie XVII w.; wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I połowie XVII w.; pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna Rzeczypospolitej z Rosją; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi; charakteryzuje wojsko Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse realizacji umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami; przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w. i ich wpływ na postanowienia zawieranych rozejmów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działalność dwóch hetmanów: Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
18. Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w 2. połowie XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy; • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II połowie XVII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego; • wymienia przyczyny wojny z Rosją w II połowie XVII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność konfliktów na Ukrainie i wskazuje na ich związek z wybuchem powstania Chmielnickiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, która z ugod dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację; • ocenia skutki wojen z Rosją dla Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich okolicznościach powrócono do koncepcji Rzeczypospolitej Trojga Narodów
19. Rzeczpospolita i Szwecja: potop szwedzki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew; • wymienia przyczyny potopu szwedzkiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego; • wymienia sojuszników Rzeczypospolitej w trakcie potopu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postanowienia układu w Radnot; • przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej, biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne; • ocenia, jakie zagrożenie mogło stępnąć dla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postępowanie Janusza Radziwiłła i Stefana Czarnieckiego wobec Szwedów; • ocenia, przez kogo Janusz Radziwiłł może być uważany za
20. Rzeczpospolita i imperium osmańskie. Wiktoria wiedeńska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary zajęte przez imperium osmańskie; • pokazuje na mapie miejsca bitew z Turkami w II połowie XVII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojen z Turcją w II połowie XVII w.; • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II połowie XVII w. (traktat w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postanowienia traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie; • charakteryzuje ustrój i sytuację religijną w imperium osmańskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postawy Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją; • ocenia, czy wiktoria wiedeńska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daje przykłady przedstawi- wiania wiktorii wiedeńskiej w literaturze i sztuce
21. Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe gospodarczo-społeczne skutki XVII-wiecznych wojen dla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reakcję szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czy Piotr Skarga mógł wspierać projekty reform ustrojowych Zygmunta III Wazy i w jaki sposób

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez królów z dynastii Wazów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia funkcjonowanie sejmu walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej ; wymienia przyczyny zawarcia unii brzeskiej i jej postanowienia 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy w II połowie XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej; przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami XVII-wiecznych 	
22. Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy architektury baroku i podaje przykłady zabytków z terenu Rzeczypospolitej; wymienia cechy sztuki sarmatyzmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykłady zabytków z terenów Rzeczypospolitej; rozpoznaje budowle barokowe z terenów Rzeczypospolitej ; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej; wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz jego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na obyczajowość szlachty; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja polityczna wpływała na postawy i przekonania szlachty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, w jakim stopniu <i>Nowe Ateny...</i> księdza Benedykta Chmielowskiego oddają poziom wykształcenia szlachty polskiej XVII w.
V. EUROPA I ŚWIAT W XVIII W.					
23. Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.; wymienia wynalazki XVIII-wieczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.; wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa; wymienia założenia liberalizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w XVIII w.; wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Wielkiej Brytanii najwcześniej doszło do przemian gospodarczych na szeroką skalę; przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia metody stosowane przez Edwarda Jennera w czasie prac nad szczepionką; przedstawia przemiany w transporcie w XVIII w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
24. Oświecenie w Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia idee oświecenia; przedstawia poglądy Monteskiusza; wymienia cechy kultury klasycystycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby propagowania idei oświecenia; przedstawia poglądy Jeana-Jacques'a Rousseau; podaje definicję absolutyzmu oświeconego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny rozwoju filozofii oświecenia; porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę; wymienia przykładowe dzieła sztuki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię; przedstawia rolę <i>Encyklopedii...</i> i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę salonów literackich i kobiet je prowadzących w rozwoju kultury epoki oświecenia; przedstawia rozwój nauki i oświaty w epoce oświecenia
25. Rosja w XVIII w. – początki mocarstwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji; wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję; pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przeprowadzone przez Piotra I reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne; przedstawia rolę Petersburga; wymienia reformy Katarzyny II i wskazuje, w jakich dziedzinach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji; wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I; przedstawia przebieg i skutki wojny północnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej; wyjaśnia, na czym polegała i jaką miała genezę idea Moskwy jako trzeciego Rzymu; uzasadnia, że mimo przeprowadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Petersburg był nazywany Wenecją Północy, a Katarzyna II – Semiramidą Północy
26. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w XVIII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii; pokazuje na mapie zasięg ekspansji terytorialnej Prus 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; wyjaśnia, które reformy w Prusach były związane z ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Prusach i Austrii; wyjaśnia w jaki sposób przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarszej; przedstawia wzrost 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w XVIII w.; wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę władcy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje politykę Marii Teresy wobec Czechów i Węgrów; wyjaśnia, co było przyczyną różnic

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
27. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny o niepodległość; pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew; wymienia federalne organy władzy i ich przykładowe kompetencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację kolonii angielskich w połowie XVIII w.; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii; wymienia kompetencje federalnych organów władzy i charakteryzuje wzajemne relacje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią; wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi; przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje sylwetki ojców założycieli
28. Naród przeciw królowi. Rewolucja francuska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia <i>Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela</i>; wymienia organy władzy i ich kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.; wymienia przyczyny wojny z Austrią; <ul style="list-style-type: none"> wymienia kluby polityczne z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej na ustrojowe, gospodarcze i społeczne; przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty; przedstawia rolę klubów politycznych; wymienia symbole Wielkiej Rewolucji Francuskiej; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykładowe związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789–1790; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789–1790; wyjaśnia, które ze zmian społeczno-gospodarczych likwidowały przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wyjaśnia wpływ wojny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia kręgi cywilizacyjne, z których wywodziła się część z tych symboli

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
29. Francja republiką	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński; • wymienia postanowienia konstytucji dyktatoriatu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny zamachu termidoriańskiego; • wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów; • charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego, a także wyjaśnia, w czym się on przejawiał; • przedstawia różne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów; • przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i życia politycznego w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje źródła ikonograficzne związane z dyktaturą jakobinów
VI. RZECZPOSPOLITA W XVIII WIEKU					
30. Rzeczpospolita w dobie unii polsko-saskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia sejmum niemego; • wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przebieg elekcji Augusta II; • przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady ingerowania Szwecji i Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; • porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II; <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I połowie XVIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czy w I połowie XVIII w. możemy w dalszym ciągu traktować Rzeczpospolitą jako podmiot w stosunkach międzynarodowych
31. Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; • wymienia prawa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich dziedzinach przeprowadzono reformy w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta i dlaczego; • wymienia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego sprawa dysydenów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób Francja i Turcja wsparły konfederację barską; • wyjaśnia, dlaczego Francja i Turcja wspierały Polaków przeciw Rosji

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności uchwalenia praw kardynalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; • przedstawia skutki konfederacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków; • ocenia, które z państw zaborczych odniosło 	
32. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I połowie XVIII w.; • przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej; • wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych; • wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II połowie XVIII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.; • wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej; • przedstawia rozwój kultury Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.; • przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej; • charakteryzuje postawę oświeconego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Warszawy jako ośrodka kulturalnego XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej; • przedstawia wpływ mecenatu magnackiego na rozwój kultury
33. Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady działania Rady Nieustającej; • wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich programów; • wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja; • pokazuje na mapie tereny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę Rady Nieustającej; • charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego; • wymienia postanowienia ustawy o miastach i Konstytucji 3 maja; • wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę miała odgrywać Rada Nieustająca; • wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na Sejmie Czteroletnim; • wymienia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse ich wprowadzenia w życie; • wymienia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności uchwalenia ustawy o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja; • przedstawia przebieg konfederacji targowickiej, wojny w obronie Konstytucji 3 maja; • przedstawia okoliczno- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy działania i ustępstwa Stanisława Augusta Poniatowskiego przyniosły oczekiwane przez króla efekty

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
34. Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki insurekcji kościuszkowskiej; wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego; ocenia, które z państw rozbiorowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej po II rozbiorze; <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem, jak 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej; przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działalność Jakuba Jasińskiego i Jana Kilińskiego w trakcie insurekcji kościuszkowskiej
VII. OD EPOKI NAPOLEŃSKIEJ DO WOJNY KRYMSKIEJ					
35. Kształtowanie się systemu napoleońskiego w Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie nabytki terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew; pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji; <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konstytucji wprowadzającej konsulat we Francji; przedstawia, w jaki sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji; wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie konsulatu i cesarstwa; przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych; wymienia działania, jakie podjął Napoleon 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie dyktatoratu; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonaparte; wyjaśnia, jakie były cele działań Napoleona 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia symbolikę na obrazach z różnych okresów kariery Napoleona Bonaparte; wymienia kręgi cywilizacyjne, z których wywodziła się część z nich
36. Napoleon a sprawa polska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego; pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działania Izabeli Czartoryskiej i Stanisława Staszica zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości pod zaborami i na emigracji; przedstawia wpływ hasła rewolucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunek Napoleona do dążeń Polaków do odzyskania niepodległości; wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego i Adama Jerzego Czartoryskiego w celu odzyskania przez Polaków niepodległości

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich; przedstawia udział Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunek Napoleona do Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia koncepcję Adama Czartoryskiego odbudowy państwa 	
37. Księstwo Warszawskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.; pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego; wymienia korzyści, jakie osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego; przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim; przedstawia miejsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Księstwie Warszawskim było prawo francuskie, pieniądze pruskie i król saski; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wyrażenie „bajońskie sumy” w czasach Księstwa
38. Upadek Napoleona	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny Napoleona z Rosją w 1812 r.; pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania Napoleona 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.; przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży; przedstawia próbę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy; porównuje sytuację Napoleona po 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie epoki napoleońskiej w dziejach Francji i Europy; wymienia zmiany wprowadzone przez Napoleona, które przetrwały jego
39. Kongres wiedeński	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było Święte Przymierze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
40. Wiek pary i węgiel. Rewolucja przemysłowa	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które wpływały na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej
41. Główne nurty polityczne w Europie w 1. połowie XIX w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; wymienia przykładowych twórców romantyzmu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność liberałów w Europie; wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; charakteryzuje socjalizm utopijny 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm utopijny i komunizm; wskazuje realizację 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I połowie XIX w.
42. Władcy i narody 1815-1830	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej; wymienia przykładowe działania Świątego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tego powstania 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpłynęło 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse społeczeństw na zmianę porządku wprowadzonego na kongresie wiedeńskim do połowy XIX w.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
43. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; wymienia skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji; przedstawia znaczenie Wiosny Ludów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji; wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność Florence Nightingale